

JUDECĂTORIA

(sediul Centru)

CHIȘINĂU

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162.

Email: jcc@justice.md; Tel.: /+373 22/ 27-27-40

www.instante.justice.md

Curtea Constituțională

Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Judecătoria mun. Chișinău sediu Centru, vă remite spre examinare sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea realizării controlului constituționalității prevederilor art. 392 alin. (2) lit, a) din Codul Civil, depusă de către reprezentantul reclamantului Tărăburcă Dumitru, avocatul Buhnaci Tudor la examinarea pricinicii civile la cererea de chemare în judecată depusă de Tărăburcă Dumitru împotriva SRL „Topia Solutions”, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice privind stingerea și radierea gajului și acțiunea reconvențională înaintată de către SRL „Topia Solutions” împotriva lui Tărăburcă Dumitru intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice și SA „Garant” privind constatarea faptului neexecutării integrale de către debitorul Tărăburcă Dumitru a obligațiilor ce rezultă din contractul de împrumut nr. PF33/090 din 21.04.2009 asigurarea executării cărora a fost garantată prin contractul de ipotecă nr. 2207 din 21.04.2009, ambele încheiate între Tărăburcă Dumitru și SRL „Topia Solutions”.

Anexă: sesizarea

încheierea Judecătoriei mun. Chișinău sediu Centru din 19 februarie 2026

Judecătorul

Judecătoriei Chișinău, sediul Centru:

Boțan Olga

03.04.2025

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28
MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

Autorul sesizării: Reclamantul Tărăburcă Dumitru

I. OBIECTUL SESIZĂRII

1. Controlul constituționalității prevederilor: „art. 392 alin (2) lit. a) din Codul Civil, conform căruia: “(2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind: a) drepturile reale care nu sânt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sânt supuse altui termen de prescripție.”

2. Declararea drept neconstituționale a prevederilor: „art. 392 alin (2) lit. a) din Codul Civil, conform căruia: “(2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind: a) drepturile reale care nu sânt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sânt supuse altui termen de prescripție”.

II. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru se află în examinare cererea de chemare în judecată depusă de Tărăburcă Dumitru vs. SRL „Topia Solutions” privind stingerea și radierea gajului și acțiunea reconvențională înaintată de către SRL „Topia Solutions” vs. Tărăburcă Dumitru privind încasarea sumelor în temeiul contractului de împrumut din 21.04.2009 executarea căroră este garantată prin contractul de ipotecă nr. 2207 din 21.04.2009, modificată ulterior de către SRL „Topia Solutions”, prin cererea de modificare a obiectului acțiunii reconvenționale și completarea temeiului acțiunii din 01.08.2024, în acțiune privind constatarea faptului neexecutării integrale de către debitorul Tărăburcă Dumitru a obligațiilor ce rezultă din contractul de împrumut nr. PF33/090 din 21.04.2009 asigurarea executării căroră a fost garantată prin contractul de ipotecă nr. 2207 din 21.04.2009, ambele încheiate între Tărăburcă Dumitru și SRL “Topia Solutions”.

În cadrul acestei cauze civile, la etapa pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, reclamantul / pârât dl. Tărăburcă Dumitru a depus în ședința de judecată din 05.02.2025, cerere de ridicare a excepției de tardivitate, în temeiul prevederilor art. 1861 din Codul de procedură civilă, prin care a solicitat respingerea acțiunii reconvențională depusă de SRL „Topia Solutions” modificată prin cererea de modificare a obiectului acțiunii reconvenționale și completarea temeiului acțiunii din 01.08.2024, ca fiind tardivă.

Prin referința la cererea privind ridicarea excepției de tardivitate înaintată de Tărăburcă Dumitru din 25.03.2025, pârâtul SRL „Topia Solutions” a invocat prevederile art. 392 alin (2) lit. a) din Codul Civil în susținerea poziției sale privind respingerea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate, conform căruia “(2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind: a) drepturile reale care nu sânt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sânt supuse altui termen de prescripție.”

Respectiv, la soluționarea cauzei civile din speță și anume la soluționarea cererii de ridicare a excepției de tardivitate, depusă de către reclamantul / pârât dl. Tărăburcă Dumitru, instanța de judecată urmează să examineze inclusiv și prin prisma art. 392 alin.

5

(2) lit. a) din Codul Civil, cererea privind ridicarea excepției de tardivitate și să aplice prevederile legale menționate în speță, constituționalitatea cărora reclamantul Tărăburcă Dumitru le contestă prin prezenta sesizare, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, art. 26, art. 46, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

III. NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare controlul constituționalității prevederilor: „art. 392 alin (2) lit. a) din Codul Civil, conform căruia: “(2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind: a) drepturile reale care nu sânt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sânt supuse altui termen de prescripție”, normele contestate ca neconstituționale fiind următoarele:

Articolul 392 Excepția de tardivitate

(2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind:

a) drepturile reale care nu sânt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sânt supuse altui termen de prescripție.

IV. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, republicată la 29.03.2016.

Articolul 20. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 26. Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 46. Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale,

bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului.

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil.

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori la securității naționale [...].

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

3. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr. 225/30-05-2003 sun următoarele:

Articolul 1. Raporturile reglementate de legislația procedurală civilă

Legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Articolul 2. Legislația procedurală civilă

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod.

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se aplică reglementările legii adoptate ulterior.

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Articolul 4. Sarcinile procedurii civile

Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sânt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Articolul 5. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

(3) Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

Articolul 6. Modalitățile de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime

Instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Articolul 22 Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se înfăptuiește pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26 Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

V. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII.

Obiectul prezentei sesizări îl constituie controlul constituționalității prevederilor: „art. 392 alin. (2) lit. a) din Codul Civil, conform căruia: (2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind: a) drepturile reale care nu sânt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sânt supuse altui termen de prescripție”, care afectează drepturile constituționale ale al reclamantului Tărăbucă Dumitru prevăzute la articolele art. 20, art. 26, art. 46, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Încălcarea dreptului la apărare (art. 20 din Constituția Republicii Moldova).

Art. 20 din Constituția Republicii Moldova garantează dreptul oricărei persoane la un proces echitabil și la protecția efectivă a drepturilor sale prin intermediul justiției. Impunerea unui termen de prescripție de 10 ani pentru acțiunile cu privire la drepturile reale, inclusiv dreptul de ipotecă, poate conduce la o restricționare arbitrară a accesului la justiție. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a statuat că orice limitare a accesului la justiție trebuie să fie proporțională și să nu afecteze substanța acestui drept (cauza Bellet c. Franța, 1995). Termenul de 10 ani este excesiv de lung și poate crea o situație de insecuritate juridică, afectând previzibilitatea și stabilitatea raporturilor juridice civile.

Încălcarea dreptului de proprietate (art. 46 din Constituția Republicii Moldova și art. 1 Protocolul nr. 1 la Convenția CEDO).

Dreptul de proprietate este protejat atât de Constituția Republicii Moldova, cât și de art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția CEDO. Orice limitare a acestui drept trebuie să fie justificată printr-un scop legitim și să fie proporțională cu scopul urmărit.

Stabilirea unui termen de prescripție de 10 ani pentru acțiunile privind drepturile reale constituie o ingerință nejustificată în dreptul de proprietate al reclamantului Tărăbucă Dumitru. În cauza Zielinski, Pradal, Gonzales și alții c. Franța (1999), CEDO a stabilit că orice restricționare a dreptului de proprietate trebuie să fie previzibilă și

proportională. În acest caz, termenul de prescripție afectează posibilitatea reclamantului de a contesta dreptul de ipotecă, subminând protecția efectivă a proprietății sale. Totodată, termenul de prescripție de 10 ani permite creditorilor ipotecari și gajști să abuzeze de drepturile sale cu privire la recuperarea creanțelor lor față de debitorii acestora, precum este în cazul din speța dedusă judecății, or reclamantul Tărăburcă Dumitru a achitat și a stins integral toate datoriile sale față de SRL „Topia Solutions” ce rezultă din contractul de împrumut nr. PF33/090 din 21.04.2009, asigurarea executării cărora a fost garantată prin contractul de ipotecă nr. 2207 din 21.04.2009, însă în mod nejustificat și ilegal, SRL „Topia Solutions” a calculat dobânzi de întârziere, penalități, pe o perioadă ce depășește termenul de prescripție pentru calcularea și încasarea acestora de 6 luni conform Codului Civil în vigoare până la data de 01.03.2019.

Încălcarea dreptului la un proces echitabil (art. 6 din Convenția CEDO).

Art. 6 din Convenția CEDO garantează dreptul la un proces echitabil, inclusiv dreptul de a fi ascultat într-un termen rezonabil. Un termen de prescripție de 10 ani poate împiedica justițiabilii să își exercite efectiv drepturile în fața instanței, constituind o barieră procedurală disproporționată.

În cauza *Stubblings și alții c. Regatul Unit* (1996), CEDO a subliniat că termenele de prescripție trebuie să fie echitabile și să nu împiedice în mod nejustificat accesul la justiție. Termenul de 10 ani din Codul Civil al Republicii Moldova este excesiv, în raport cu interesul protejat, creând o situație de insecuritate juridică pentru reclamant.

Jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat în mai multe decizii că limitările impuse prin norme legale trebuie să fie justificate, proportionale și să nu afecteze esența drepturilor fundamentale. Spre exemplu, în Decizia nr. 28 din 2019, Curtea a menționat că orice ingerință în dreptul de proprietate trebuie să fie justificată printr-un scop legitim și să fie proporțională cu interesul protejat.

În concluzie, termenul de 10 ani prevăzut la art. 392 alin. (2) lit. a) din Codul Civil al Republicii Moldova este neconstituțional, întrucât:

Încălcă dreptul reclamantului la apărare (art. 20 din Constituție).

Afectează nejustificat dreptul de proprietate al acestuia (art. 46 din Constituție și art. 1 Protocolul nr. 1 la Convenția CEDO).

Încălcă dreptul la un proces echitabil (art. 6 din Convenția CEDO).

Nu respectă principiile proporționalității și securității juridice, consacrate de Curtea Constituțională a Republicii Moldova și CEDO.

Prin urmare, se impune declararea acestuia ca fiind neconstituțional, pentru a asigura protecția efectivă a drepturilor fundamentale ale cetățenilor.

Articolul 20 din Constituția RM garantează accesul liber la justiție al justițiabilului și prevede expres că “(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

În corespundere cu art. 6 alin. (1) a Convenției CtEDO “Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către

o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.”

CEDO a admis faptul că articolul 6 stabilește garanțiile procedurale disponibile părților aflate în litigiu. Acest lucru ar fi golit de conținut dacă nu s-ar avea în vedere și accesul la instanță. Prin urmare, dreptul de acces la instanță decurge implicit din dreptul la un proces echitabil în temeiul articolului 6 alin. (1) a Convenției CtEDO.

Procesul este considerat echitabil în funcție de toate circumstanțele cauzei, inclusiv de posibilitatea persoanei de a avea acces la justiție. Se va lua în considerare procedura judiciară în ansamblul său și anume, de la momentul declanșării procedurii, până la soluționarea finală a unui cauze de judecată).

VI. CERINȚELE SESIZĂRII

Reieșind din motivele expuse *supra*, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională, în temeiul art. 12¹ CPC, articolului 135 alin. 1 lit. a) și g) din Constituție, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, reclamantul Tărăburcă Dumitru, *respectuos*,

SOLICITĂ:

1. Primirea și admiterea spre examinare în fond a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate ridicată;
2. **A supune controlului constituționalității** prevederile: „art. 392 alin. (2) lit. a) din Codul Civil, conform căruia: (2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind: a) drepturile reale care nu sânt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sânt supuse altui termen de prescripție”;
3. **A declara neconstituționale** prevederile: „art. 392 alin. (2) lit. a) din Codul Civil, conform căruia: (2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind: a) drepturile reale care nu sânt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sânt supuse altui termen de prescripție”.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

03.04.2025

mun. Chișinău

Cu respect,

Reclamantul Tărăburcă Dumitru

ÎNCHIEIERE

mun. Chișinău

19 februarie 2026

Judecătoria Chișinău sediul Centru

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
grefier

Boșan Olga
Cristina Delinschi

cu participarea reprezentantului pârâtului, în lipsa reprezentanților reclamantului, care a solicitat examinarea demersului n lipsa sa, n lipsa intervenienților accesorii, care au fost legal citați,

examinând în ședință publică cererea reprezentantului reclamantului Tărăburcă Dumitru, avocatul Buhnaci Tudor, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate la examinarea pricinicii civile la cererea de chemare în judecată depusă de Tărăburcă Dumitru împotriva SRL „Topia Solutions”, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice privind stingerea și radierea gajului și acțiunea reconvențională înaintată de către SRL „Topia Solutions” împotriva lui Tărăburcă Dumitru intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice și SA „Garant” privind constatarea faptului neexecutării integrale de către debitorul Tărăburcă Dumitru a obligațiilor ce rezultă din contractul de împrumut nr. PF33/090 din 21.04.2009 asigurarea executării cărora a fost garantată prin contractul de ipotecă nr. 2207 din 21.04.2009, ambele încheiate între Tărăburcă Dumitru și SRL „Topia Solutions”,

constată:

La 03 ianuarie 2020 a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de Tărăburcă Dumitru împotriva SRL „Topia Solutions”, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice” privind radierea grevărilor aplicate asupra bunurilor imobile, obligarea eliberării demersului privind anularea grevărilor și încasarea cheltuielilor de judecată și repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor judecătorului Igor Pulbere.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău sediul Centru, Igor Pulbere din 29 ianuarie 2020 cererea de chemare în judecată Tărăburcă Dumitru împotriva SRL „Topia Solutions”, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice” privind radierea grevărilor aplicate asupra bunurilor imobile, obligarea eliberării demersului privind anularea grevărilor și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost acceptată spre examinare, conform procedurii de examinare a cererilor contencioasă.

La data de 13 noiembrie 2020 reprezentantul SRL „Topia Solutions”, avocatul Igor Calian a depus cerere reconvențională împotriva lui Tărăburcă Dumitru cu privire la încasarea sumelor.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 09 decembrie 2021 s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Tărăburcă Dumitru împotriva SRL „Topia Solutions”, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice”, privind radierea grevărilor aplicate asupra bunurilor imobile, obligarea eliberării demersului privind anularea grevărilor și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a încetat procesul în partea ce ține de pretențiile acțiunii reconvenționale înaintată de SRL „Topia Solutions” către Tărăburcă Dumitru privind încasarea cheltuielilor aferente procedurii de executare, deoarece acestea nu urmează a fi judecate în procedură civilă. S-a respins ca tardivă acțiunea reconvențională înaintată de SRL „Topia Solutions” către Tărăburcă Dumitru, în partea încasării diferenței dintre sumele datorate și neachitate și dobânzii de întârziere. S-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de SRL „Topia Solutions” către Tărăburcă Dumitru, în partea compensării cheltuielilor de judecată aferent acțiunii reconvenționale.

Prin Decizia Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2023 s-a admis cererilor de apel, declarată de Tărăburcă Dumitru și SRL "Topia Solutions", s-a casat integral hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 09 decembrie 2021 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tărăburcă Dumitru împotriva SRL "Topia Solutions", intervenient accesoriu IP "Agenția Servicii Publice" privind radierea grevărilor aplicate asupra bunurilor imobile, obligarea eliberării demersului privind anularea grevărilor și încasarea cheltuielilor de judecată și acțiune reconvențională înaintată de către SRL "Topia Solutions" împotriva lui Tărăburcă Dumitru cu privire la încasarea sumelor, cu remiterea cauzei spre rejudecare, în aceeași instanță de judecată, în alt complet de judecată, cu fixare acestea în ordinea generală, în ședință publică, cu participarea părților.

La 24 mai 2023 cauza civilă din speță a fost repartizată aleatoriu prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, spre examinare în procedura judecătoreiului Olga Boțan.

Prin încheierea protocolară a Judecătorei Chișinău sediul Centru din 08 noiembrie 2023 s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu SA "Garant", lichidator Roșca Vitalie.

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul SRL "Topia Solutions", avocatul Vasile Tarnovschi a modificat obiectul acțiunii reconvenționale și a completat temeiul acțiunii, prin urmare pretenția acțiunii reconvenționale fiind deja, constatarea faptului neexecutării integrale de către debitorul Tărăburcă Dumitru a obligațiilor ce rezultă din contractul de împrumut nr. PF33/090 din 21.04.2009 asigurarea executării cărora a fost garantată prin contractul de ipotecă nr. 2207 din 21.04.2009, ambele încheiate între Tărăburcă Dumitru și SRL "Topia Solutions".

Până la ședința de judecată reprezentantul lui Tărăburcă Dumitru, avocatul Buhnaci Tudor a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, obiectul sesizării constituindu-l exercitarea controlului constituționalității prevederilor art. 392 alin. (2) lit. a) din Codul Civil, conform căruia: (2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind: a) drepturile reale care nu sânt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sânt supuse altui termen de prescripție.

În motivarea cererii a indicat că, pe rolul Judecătorei Chișinău, sediul Centru se află în examinare cererea de chemare în judecată depusă de Tărăburcă Dumitru vs. SRL „Topia Solutions” privind stingerea și radierea gajului și acțiunea reconvențională înaintată de către SRL „Topia Solutions” vs. Tărăburcă Dumitru privind încasarea sumelor în temeiul contractului de împrumut din 21.04.2009 executarea cărora este garantată prin contractul de ipotecă nr. 2207 din 21.04.2009, modificată ulterior de către SRL „Topia Solutions”, prin cererea de modificare a obiectului acțiunii reconvenționale și completarea temeiului acțiunii din 01.08.2024, în acțiune privind constatarea faptului neexecutării integrale de către debitorul Tărăburcă Dumitru a obligațiilor ce rezultă din contractul de împrumut nr. PF33/090 din 21.04.2009 asigurarea executării cărora a fost garantată prin contractul de ipotecă nr. 2207 din 21.04.2009, ambele încheiate între Tărăburcă Dumitru și SRL "Topia Solutions". În cadrul acestei cauze civile, la etapa pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, reclamantul / pârât dl. Tărăburcă Dumitru a depus în ședința de judecată din 05.02.2025, cerere de ridicare a excepției de tardivitate, în temeiul prevederilor art. 1861 din Codul de procedură civilă, prin care a solicitat respingerea acțiunii reconvenționale depusă de SRL „Topia Solutions” modificată prin cererea de modificare a obiectului acțiunii reconvenționale și completarea temeiului acțiunii din 01.08.2024, ca fiind tardivă. Prin referința la cererea privind ridicarea excepției de tardivitate înaintată de Tărăburcă Dumitru din 25.03.2025, pârâtul SRL „Topia Solutions” a invocat prevederile art. 392 alin (2) lit. a) din Codul Civil în susținerea poziției sale privind respingerea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate, conform căruia “(2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind: a) drepturile reale care nu sânt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sânt supuse altui termen de prescripție. Respectiv, la soluționarea cauzei civile din speță și anume la soluționarea cererii de ridicare a excepției de tardivitate, depusă de către reclamantul / pârât dl. Tărăburcă Dumitru, instanța de judecată urmează să examineze și prin prisma prevederilor art. 392 alin. (2) lit. a) din Codul Civil cererea privind ridicarea excepției de tardivitate și să aplice prevederile legale menționate în speță, constituționalitatea cărora reclamantul Tărăburcă Dumitru le contestă prin prezenta cerere, fiind

10

în contradicție cu prevederile art. 20, art. 26, art. 46, art. 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, art. 6, art. 13 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În ședința de judecată reprezentantul SRL "Topia Solutions", avocatul Igor Calian a solicitat respingerea demersului.

În ședința de judecată intervenienții accesorii nu s-au prezentat, fiind legal citați.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate din următoarele considerente.

Instanța de judecată menționează că, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135, alin. (1), lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea a reiterat că: [...] În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Curtea a statuat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Potrivit art. 12¹, Cod de procedură civilă, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amînă pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Instanța de judecată notează că, pornind de la constatările și raționamentele dezvoltate de către Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016, cumulat cu prevederile art. 12¹, Cod de procedură civilă, la ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța nu este în drept să

se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, rolul instanței de judecată limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii condițiilor prevăzute de lege.

În cadrul pregătirii pricinii pentru debaterile judiciare reclamantul Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Vasile Tarnovschi a înaintat cererea de ridicare a excepției de tardivitate, în temeiul prevederilor art. 1861 din Codul de procedură civilă, prin care a solicitat respingerea acțiunii reconvențională depusă de SRL „Topia Solutions” modificată prin cererea de modificare a obiectului acțiunii reconvenționale și completarea temeiului acțiunii din 01.08.2024, ca fiind tardivă.

Prin prezenta cerere Tărăburcă Dumitru, reprezentat de avocatul Vasile Tarnovschi, a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 392 alin. (2) lit. a) din Codul Civil.

Raportând normele legale la cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, depusă de către reprezentantul lui Tărăburcă Dumitru, avocatul Buhnaci Tudor, instanța de judecată observă că, (a) aceasta este ridicată de către reclamantă, care deține calitate de parte în proces, (b) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, or, conform jurisprudenței constante a Curții Constituționale, reiterată și în Hotărârea nr. 12 din 06.04.2021, omisiunea de a reglementa un anumit raport juridic, constituie o violare a Constituției, atunci când periclitează un drept fundamental, (c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, or, în lumina demersului depus de către reclamantă, instanța de judecată este chemată să se expună asupra exercitării controlului constituționalității prevederilor art. 392 alin. (2) lit. a) din Codul Civil, sub aspectul securității raporturilor juridice, neclarității și imprevizibilității legii, nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ținând cont de faptul că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează să fie incidente soluționării cauzei deduse judecării, având în vedere că judecătorul nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, instanța va admite solicitarea reprezentantului reclamantului Tărăburcă Dumitru, avocatul Buhnaci Tudor și va dispune ridicarea excepției de neconstituționalitate asupra controlului constituționalității prevederilor art. 392 alin. (2) lit. a) din Codul Civil.

Astfel, instanța de judecată va remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere și sesizarea reclamantei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

dispune:

Se admite cererea reprezentantului reclamantului Tărăburcă Dumitru, avocatul Buhnaci Tudor, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se sesizează Curtea Constituțională în vederea realizării controlului constituționalității prevederilor art. 392 alin. (2) lit. a) din Codul Civil, potrivit cărora: (2) Se prescriu în termen de 10 ani acțiunile privind: a) drepturile reale care nu sînt declarate prin lege imprescriptibile ori nu sînt supuse altui termen de prescripție.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere și sesizarea reprezentantului reclamantului Tărăburcă Dumitru, avocatul Buhnaci Tudor.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

***Președintele ședinței,
judecătorul***

Olga Boțan